

Для формування ефективно функціонуючого ринку цінних паперів нашої країни, здатного постачати національній економіці необхідні інвестиційні ресурси, необхідно здійснити ряд перетворень, а саме:

- нормативну базу і регулювання фінансових послуг привести у відповідність зі світовими стандартами;
- підвищити рівень законодавчого захисту прав інвесторів та інших учасників ринку цінних паперів;
- розширити компетенції Комісії з цінних паперів щодо встановлення порядку ведення фінансового обліку та складання фінансової звітності, тощо.

Список використаних джерел:

1. Курач В. П. Фондові біржі України та їх роль в організації торгівлі цінними паперами / В. П. Курач, Л. О. Аксьонова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – 15 с.
2. Національна Комісія з цінних паперів та фондового ринку: Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку [Електронний ресурс] / Національна Комісія з цінних паперів та фондового ринку. – Режим доступу: <http://old.nssmc.gov.ua/fund/analytics>.
3. Паскал А. І. Проблеми функціонування та перспективи вдосконалення фондових бірж в Україні / А. І. Паскал, О. І. Савчук // Буковинський фінансово-економічний університет. – 2011. – 5 с.
4. Фондова біржа [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>.
5. Шпот Н. І. Особливості функціонування фондової біржі в Україні / Н. І. Шпот // ЛНУ імені Івана Франка. – 2011. – 4 с.

Воловик І.В., Дзивицька О.А.

студентки,

Науковий керівник: Ісакова О.М.

старший викладач,

Університет митної справи та фінансів

СУЧАСНИЙ СТАН ТА РОЗВИТОК КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВОЇ РИНКУ КАПІТАЛІВ

Потужний кредитний ринок здатний забезпечити активне економічне зростання у всіх сферах економіки, адже, крім того, що кредитний ринок дозволяє суб'єктам підприємницької діяльності оперативно поповнювати власні обігові кошти та фінансувати інноваційні й інфраструктурні проекти, кредитний ринок також сприяє форму-

ванню та підтримці платоспроможного попиту на продукцію, що також є запорукою економічного росту країни.

Кредитний ринок – це складова частина фінансового ринку, де здійснюється рух позичкового капіталу (кредиту) між позичальниками і кредиторами на умовах повернення, платності і терміновості. Кредитний ринок має всі характеристики ринку як економічного явища.

Тобто, об'єктом купівлі-продажу на кредитному ринку є позиковий (позичковий) капітал (кредит), а суб'єктами кредитного ринку виступають юридичні особи (банки, компанії, транснаціональні корпорації, біржі, фінансові, інвестиційні та пенсійні фонди, і т.д.), а також приватні особи [1].

Ключовим суб'єктом на кредитному ринку це комерційні банки. Вони є потужним центром концентрації та координації фінансових ресурсів. У сучасних трансформаційних умовах в країні, відстежується тенденція зниження кількості банківських установ. За офіційними даними НБУ, станом на 1 вересня 2017 року в Україні зареєстровано 88 банків, що на 12 установ менше ніж 1 вересня 2016 року (Табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка кількості банків в Україні 2015–2017 рр.

Дата	Кількість банків в Україні, шт.
01.09.2014	171
01.09.2015	126
01.09.2016	100
01.09.2017	88

Джерело: Складено авторами на основі джерел [2; 3]

Тобто з наведеної таблиці, ми можемо спостерігати, що з 2014 року НБУ почав масштабний кліринг банківського сектора. Безпосереднім наслідком закриття такої великої кількості банків стало припинення кредитування цими банками підприємств і домогосподарств. Через жорсткі вимоги до позичальників в умовах кризи, клієнти закритих банків можуть не знайти новий банк для отримання кредитів, якщо вони не мають кредитної історії з іншим банком. З метою забезпечення організації ефективної кредитної діяльності комерційні банки розробляють власну внутрішню кредитну політику та впроваджують практичні механізми її реалізації. Саме тому однією з найважливіших задач управління кредитною діяльністю є формування та аналіз кредитного портфеля банку.

З метою виявлення інтенсивності динаміки кредитної діяльності дослідимо її за видами а саме: кредитування фізичних осіб, юридичних та іпотечне кредитування.

Протягом 2016 року обсяг клієнтського кредитного портфелю скоротився на 0,4 % (3,85 млрд. грн.) та станом на 01.01.2017 р. відповідав 1 005,92 млрд. грн. проти 1 009,77 млрд. грн. на початок року (див. рис. 1). Скорочення загального обсягу кредитного портфелю відбувалося внаслідок зменшення протягом року суми кредитів, наданих фізичним особам. За підсумком 2016 року їх обсяг знизився на 10,43 % до 847,09 млрд. грн. Кредити, надані суб'єктам господарювання за підсумком року навпаки збільшилися на 1,98 % та на початок 2017 року досягли 157,39 млрд. грн.

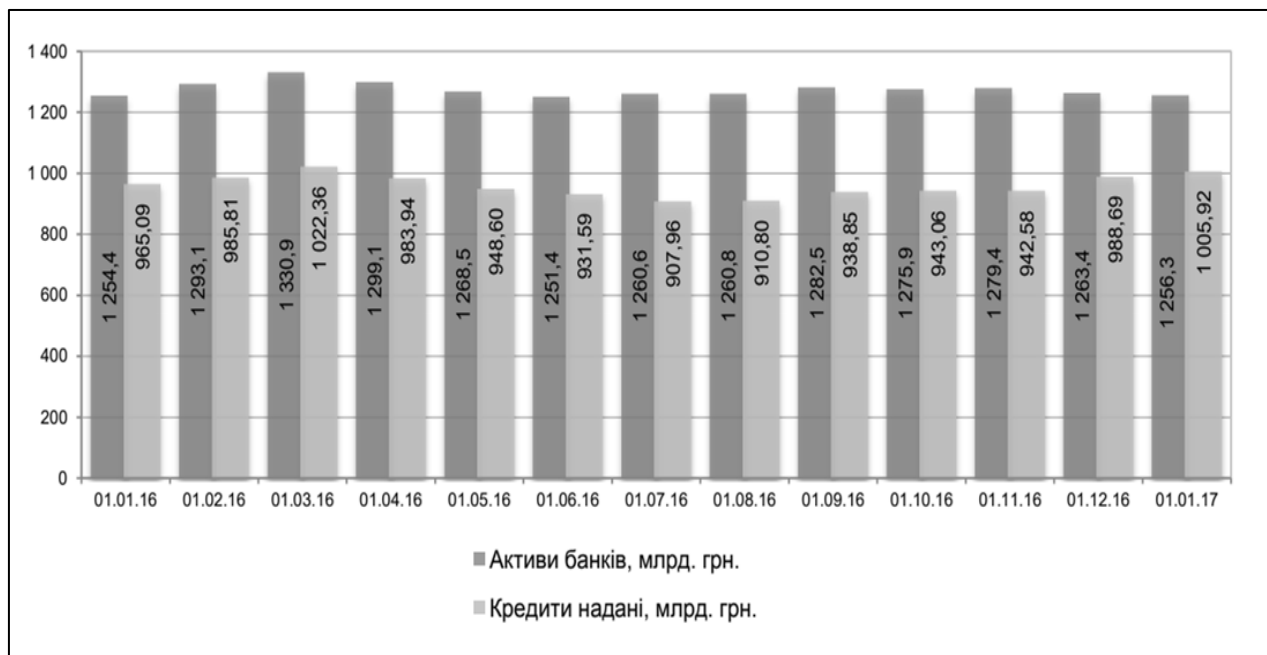

Рис. 1. Динаміка активів та кредитів БСУ 2016-2017 роки [4]

Аналіз кредитів, наданих фізичним особам, протягом 2016 року свідчить про зменшення депозитної бази банків, погіршення платоспроможності кредиторів та зміни курсу валюти. У зазначений час простежувалися труднощі з обслуговуванням кредитів належними установами, особливо в іноземній валюті, через зміну курсу гривні до іноземних валют, зниженням реальної заробітної плати та міграцією.

Кредитний портфель суб'єктів господарської діяльності за видами економічної діяльності був представлений переважно кредитами, наданими представникам сфери «Переробна промисловість» – 38 % та «Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» – 18 %.

Роздрібний клієнтський кредитний портфель протягом 2016 року скоротився на 10 % та склав 164,98 млн. грн. Значний вплив на динаміку показника мало визнання неплатоспроможними ряду банківських установ, що володіли значними за обсягами кредитними портфелями, в тому числі роздрібними. Основною складовою роздрібного клієнтського

кредитного портфелю є споживчі кредити (в т.ч. «кешові» кредити). Обсяг іпотечних кредитів, наданих фізичним особам, станом на 01.01.2017 р. відповідав 37 % роздрібного кредитного портфелю (40 % на початок року). В цілому, невисокі темпи розвитку іпотечного кредитування обумовлені доволі низькими темпами відновлення будівельної галузі, обмеженістю та високою вартістю довгострокового ресурсу, а така також невисоким платоспроможним попитом населення на довгострокове кредитування [4].

Кредитна діяльність в Україні потребує управління та покращення. Покращення ситуації у сфері кредитування юридичних та фізичних осіб можливе за рахунок удосконалення організаційної фінансово-економічної діяльності банківської системи України, пропонування нових підходів та вдосконалення галузі бізнес-планування фінансової та операційної діяльності. Іпотечне управління можливе за рахунок стабілізації економіки та введення соціальних програм з більш доступними відсотками.

Підводячи підсумки дослідженого, можна стверджувати, розвиток кредитування на даний час в нашій країні знижується. Скорочується кількість фінансових установ, знижується кількість виданих споживчих та іпотечних кредитів, зростають процентні ставки за кредитами. Визначено, що головним фактором, що впливає на сучасну кредитну діяльність банків в Україні є політична та соціальна нестабільність. Адже банківське кредитування для розвитку потребує досягнення умов макроекономічної стабільності. Для покращення ситуації в кредитуванні потрібно стабілізація економічних, політичних, соціальних умов та підтримка держави всього банківського сектору економіки.

Список використаних джерел:

1. Кредитний ринок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stud.com.ua/51938/bankivska_sprava/kreditniy_rinok.
2. Кількість діючих банків в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/bank/stat/count.php>.
3. Аналітичний огляд банківської системи України 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2014.pdf.
4. Аналітичний огляд банківської системи України 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_4_kv_2016.pdf.